

KÓD ŽIAKA

PRIJÍMACÍ TEST ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

Ukážka 1

Zdroj: „Tajomstvá oceánov“, vydavateľstvo Slovenská encyklopédia, 2022

Oceány pokrývajú viac ako 70 percent zemského povrchu a tvoria základ globálnej klímy. Ich prúdenie reguluje teplotu planéty a ovplyvňuje aj životné podmienky na súši. Morské **prúdy**, ako napríklad Golský prúd, prenášajú teplú vodu z rovníka smerom na sever a zabezpečujú mierne zimy v západnej Európe.

Oceány sú domovom mnohých druhov organizmov – od mikroskopických rias po obrovské veľryby. Bohužiaľ, v posledných desaťročiach čelíme vážnym hrozbám, ako sú nadmerný rybolov, plastový odpad a zmena klímy.

Vedci a ekológovia varujú, že ak nezasiahneme, zmeny v oceánoch budú mať nevratné dôsledky pre celé ľudstvo.

Projekty ako „Čisté oceány 2030“ majú za cieľ obnoviť zdravie oceánskych ekosystémov pomocou recyklácie plastov, ochrany koralových útesov a obmedzenia znečisťovania.

1. Do ktorého jazykového štýlu zaradíme ukážku 1? (0,5b)

.....

2. Čo je hlavnou témou ukážky 1? (0,5b)

a) cesty okolo sveta	b) ochrana oceánov a ich význam
c) život v púšti	d) využívanie slnečnej energie

3. Aký slohový postup dominuje v ukážke 1? (0,5b)

a) opisný	b) rozprávací
c) výkladový	d) informačný

4. Ktoré slovo je synonymom k slovu „reguluje“? (0,5b)

a) zväčšuje	b) riadi
c) rozbíja	d) ničí

5. Ktorý názov morského prúdu je spomenutý v ukážke 1? (0,5b)

a) Bengálsky prúd	b) Golský prúd
c) Labradorský prúd	d) Kalifornský prúd

6. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je správne o slove prúdy z ukážky 1? (1b)

- a) podstatné meno, mužský rod, množné číslo, vzor dub
- b) prídavné meno, mužský rod, množné číslo, vzor pekný
- c) prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, vzor chlap
- d) podstatné meno, mužský rod, jednotné číslo, vzor dub

7. V ktorej možnosti sú uvedené len slová cudzieho pôvodu z ukážky 1? (0,5b)

- a) veterník, encyklopédia, ekosystém
- b) ekológovia, recyklácia, organizmy
- c) rybolov, ekológovia, klíma
- d) desaťročie, recyklácia, Európa

8. Pre uvedenú vetu platí: „Vedci a ekológovia varujú, že ak nezasiahneme, zmeny v oceánoch budú mať nevratné dôsledky.“? (0,5b)

- a) prirad'ovacie
- b) podrad'ovacie
- c) dvojčlenná úplná
- d) jednoduchá veta

9. Vypíšte z ukážky 1 dve číslovky, napíšte ich slovom: (1b)

.....

10. Ako by ste vyjadrili hlavnú myšlienku ukážky 1? (0,5b)

- a) Oceány sú nepodstatné pre život.
- b) Oceány treba lepšie chrániť pre budúcnosť planéty.
- c) Oceány sú určené len na rybolov.
- d) Oceány sú dôležité len pre morské živočíchy.

Ukážka 2

Zdroj: upravené z knihy úvah "Tichý svet myšlienok", autorka: Dominika Belanská, 2021
V živote každého človeka príde okamih, keď sa zastaví a premýšľa nad tým, kam smeruje. Často sa sústreďujeme na ciele, ktoré nám diktuje spoločnosť – úspech, sláva, bohatstvo. Ale skutočné šťastie je ukryté v jednoduchých veciach: v priateľstve, v láske, v pokojnom večeri pri šálke čaju.

Ľudia, ktorí si vedia vážiť maličkosti, nachádzajú krásu aj tam, kde by iní videli len obyčajnosť.

Práve schopnosť tešiť sa z prítomnosti robí život plnohodnotným.

Preto by sme nemali merať svoj život tým, koľko vecí sme získali, ale tým, koľko krásnych chvíľ sme prežili.

11. Ktoré tri hodnoty sú považované v ukážke 2 za kľúčové pre šťastie? (0,5b)

- a) peniaze, kariéra, sláva
- b) priateľstvo, láska, pokoj
- c) úspech, bohatstvo, sláva
- d) rýchlosť, sila, krása

12. Doplňte vetu: „Schopnosť tešiť sa z prítomnosti znamená _____.“ (0,5b)

- a) sústrediť sa na budúcnosť b) ignorovať prácu
c) všímať si krásu a radosti okamihu d) plánovať veľké úspechy

13. Utvorte z prídavného mena - príslovku: (1b)

šikovný

múdry

14. V akom páde je v ukážke 2 použité slovo *čaju*? (0,5b)

- a) nominatívne b) genitívne
c) datívne d) akuzatívne

15. Aký umelecký jazykový prostriedok je použitý vo vete: "Ľudia, ktorí si vedia vážiť maličkosti, nachádzajú krásu aj tam, kde by iní videli len obyčajnosť."? (0,5b)

- a) metafora b) epiteton
c) personifikácia d) irónia

16. Aké antonymum k slovu „pokojný“ je správne? (0,5b)

- a) tichý b) napätý
c) jemný d) príjemný

17. Agáta má dnes veľmi zaujímavý deň. Ráno vstala skoro, pretože si chcela vychutnať pokojný začiatok dňa. Rozhodla sa, že najskôr pôjde na jogu, aby sa natiahla a zrelaxovala pred celým dňom. Po cvičení si pripravila smoothie, ktorý vypila pri čítaní svojej obľúbenej knihy. Potom si už musela začať pripravovať materiály na školu, pretože mala naplánované učenie doobeda. Po obede pôjde s kamarátkami do mesta na nákupy a večer sa chystá ísť na svoju obľúbenú tanečnú lekciu. Na konci dňa si chce ešte chvíľu oddýchnuť pri relaxačnej hudbe pred tým, než pôjde spať.

Kedy pôjde Agáta na tanečnú lekciu? (0,5b)

- a) ráno b) po nákupoch
c) po učení d) na záver

Hodnotenie:

Počet bodov: diktát Počet bodov: test

SPOLU bodov:

VYHOVEL / NEVYHOVEL

Riešenie

KÓD ŽIAKA

PRIJÍMACÍ TEST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Ukážka 1

Zdroj: „Tajomstvá oceánov“, vydavateľstvo Slovenská encyklopédia, 2022

Oceány pokrývajú viac ako 70 percent zemského povrchu a tvoria základ globálnej klímy. Ich prúdenie reguluje teplotu planéty a ovplyvňuje aj životné podmienky na súši. Morské **prúdy**, ako napríklad Golfský prúd, prenášajú teplú vodu z rovníka smerom na sever a zabezpečujú mierne zimy v západnej Európe.

Oceány sú domovom mnohých druhov organizmov – od mikroskopických rias po obrovské veľryby. Bohužiaľ, v posledných desaťročiach čelíme vážnym hrozbám, ako sú nadmerný rybolov, plastový odpad a zmena klímy.

Vedci a ekológovia varujú, že ak nezasiahneme, zmeny v oceánoch budú mať nevratné dôsledky pre celé ľudstvo.

Projekty ako „Čisté oceány 2030“ majú za cieľ obnoviť zdravie oceánskych ekosystémov pomocou recyklácie plastov, ochrany koralových útesov a obmedzenia znečisťovania.

1. Do ktorého jazykového štýlu zaradíme ukážku 1? **náučný** (0,5b)

2. Čo je hlavnou témou ukážky 1? (0,5b)

- a) cesty okolo sveta
- b) **ochrana oceánov a ich význam**
- c) život v púšti
- d) využívanie slnečnej energie

3. Aký slohový postup dominuje v ukážke 1? (0,5b)

- a) opisný
- b) rozprávací
- c) **výkladový**
- d) informačný

4. Ktoré slovo je synonymom k slovu „reguluje“? (0,5b)

- a) zväčšuje
- b) **riadi**
- c) rozbíja
- d) ničí

5. Ktorý názov morského prúdu je spomenutý v ukážke 1? (0,5b)

- a) Bengálsky prúd
- b) **Golfský prúd**
- c) Labradorský prúd
- d) Kalifornský prúd

6. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je správne o slove **prúdy** z ukážky 1? (1b)

- a) **podstatné meno, mužský rod, množné číslo, vzor dub**
- b) prídavné meno, mužský rod, množné číslo, vzor pekný
- c) prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, vzor chlap
- d) podstatné meno, mužský rod, jednotné číslo, vzor dub

7. V ktorej možnosti sú uvedené len slová cudzieho pôvodu z ukážky 1? (0,5b)

- a) veterník, encyklopédia, ekosystém
- b) **ekológovia, recyklácia, organizmy**
- c) rybolov, ekológovia, klíma
- d) desaťročie, recyklácia, Európa

8. Pre uvedenú vetu platí: „Vedci a ekológovia varujú, že ak nezasiahneme, zmeny v oceánoch budú mať nevratné dôsledky.“? (0,5b)

- a) prirad'ovacie
- b) **podrad'ovacie**
- c) dvojčlenná úplná
- d) jednoduchá veta

9. Vypíšte z ukážky 1 dve číslovky, napíšte ich slovom: sedemdesiat, dvetisíctridsať, dvetisícdvadsaťdva (1b)

10. Ako by ste vyjadrili hlavnú myšlienku ukážky 1? (0,5b)

- a) Oceány sú nepodstatné pre život. b) Oceány treba lepšie chrániť pre budúcnosť planéty.
c) Oceány sú určené len na rybolov. d) Oceány sú dôležité len pre morské živočíchy.

Ukážka 2

Zdroj: upravené z knihy úvah "Tichý svet myšlienok", autorka: Dominika Belanská, 2021

V živote každého človeka príde okamih, keď sa zastaví a premýšľa nad tým, kam smeruje. Často sa sústreďujeme na ciele, ktoré nám diktuje spoločnosť – úspech, sláva, bohatstvo.

Ale skutočné šťastie je ukryté v jednoduchých veciach: v priateľstve, v láske, v pokojnom večeri pri šálke čaju.

Ľudia, ktorí si vedia vážiť maličkosti, nachádzajú krásu aj tam, kde by iní videli len obyčajnosť. Práve schopnosť tešiť sa z prítomnosti robí život plnohodnotným.

Preto by sme nemali merať svoj život tým, koľko vecí sme získali, ale tým, koľko krásnych chvíľ sme prežili.

11. Ktoré tri hodnoty sú považované v ukážke 2 za kľúčové pre šťastie? (0,5b)

- a) peniaze, kariéra, sláva b) priateľstvo, láska, pokoj
c) úspech, bohatstvo, sláva d) rýchlosť, sila, krása

12. Doplňte vetu: „Schopnosť tešiť sa z prítomnosti znamená _____.“ (0,5b)

- a) sústrediť sa na budúcnosť b) ignorovať prácu
c) všímať si krásu a radosti okamihu d) plánovať veľké úspechy

13. Utvorte z prídavného mena - príslovku: (1b)

šikovný šikovne
múdry múdro

14. V akom páde je v ukážke 2 použité slovo *čaju*? (0,5b)

- a) nominatív b) genitív
c) datív d) akuzatív

15. Aký umelecký jazykový prostriedok je použitý vo vete: "Ľudia, ktorí si vedia vážiť maličkosti, nachádzajú krásu aj tam, kde by iní videli len obyčajnosť."? (0,5b)

- a) metafora b) epiteton
c) personifikácia d) irónia

16. Aké antonymum k slovu „pokojný“ je správne? (0,5b)

- a) tichý b) napätý
c) jemný d) príjemný

17. Agáta má dnes veľmi zaujímavý deň. Ráno vstala skoro, pretože si chcela vychutnať pokojný začiatok dňa. Rozhodla sa, že najskôr pôjde na jogu, aby sa natiahla a zrelaxovala pred celým dňom. Po cvičení si pripravila smoothie, ktorý vypila pri čítaní svojej obľúbenej knihy. Potom si už musela začať pripravovať materiály na školu, pretože mala naplánované učenie doobeda. Po obede pôjde s kamarátkami do mesta na nákupy a večer sa chystá ísť na svoju obľúbenú tanečnú lekciu. Na konci dňa si chce ešte chvíľu oddýchnuť pri relaxačnej hudbe pred tým, než pôjde spať.

Kedy pôjde Agáta na tanečnú lekciu? (0,5b)

- a) ráno b) po nákupoch
c) po učení d) na záver